

Anvisningsbrev åt kommunerna år 2021 - frontveteranernas tjänster som stöder bo- endet i hemmet

Innehåll

1	Frontveteranernas lagstadgade hemtjänster.....	3
2	Personer berättigade till tjänster som stöder boendet i hemmet.....	3
3	Kommunen som anordnare av frontveteranernas tjänster som stöder boendet i hemmet.....	3
4	Anslaget som delas ut och utbetalning av anslag	4
4.1	Användningen av anslaget	4
4.2	Komplettering av anslaget	4
4.3	Förfrågan om förslagsanslaget för år 2022	4
4.4	Utredning om användningen av anslaget år 2021.....	4
4.5	Returnering av oanvänt anslag 2021	5
4.6	Allmänna principer för tjänster som stöder hemmaboendet	5
4.7	Anslagets användningsändamål	6
4.7.1	Hemservice och hemvård	6
4.7.2	Service som stöder rörlighet.....	7
4.7.3	Dagverksamhet	7
4.7.4	Hjälpmedelstjänster	7
4.7.5	Stöd för närstående vård	7
4.7.6	Stödd rehabilitering i hemmet	8
5	Tilläggsinformation	9
6	Bilagor	9
6.1	Tabell: Tjänster som stöder frontveteranens hemmaboende	9
6.2	Tabell: Viktiga datum	9

1 Frontveteranernas lagstadgade hemtjänster

Tjänsterna som stöder frontveteranernas hemmaboende grundar sig på lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988), lagen om ändring av lagen om rehabilitering av frontveteraner (54/2019) och på förordningen om rehabilitering av frontveteraner (1348/1988).

Frontveteranernas och krigsinvalidernas hemmatjänster är nu lika, både till dess innehåll och omfattning, men baserar sig fortfarande på skilda lagar. Krigsinvalidernas ersättningar grundar sig på Lag om skada, ådragen i militärtjänst. **Anslagen för frontveteranerna och krigsinvaliderna kan således inte sammanställas, och de årliga utredningarna om användningen av anslagen skall göras skilt.**

2 Personer berättigade till tjänster som stöder boendet i hemmet

En person som är berättigad till tjänster som stöder hemmaboendet ska vara bosatt i Finland och ha deltagit i 1939–1945 års krig. Personen ska ha tilldelats frontmanna-, fronttjänst- eller fronttecken.

Krigsinvalider, vars invaliditetsgrad enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst är minst tio procent har rätt till motsvarande förmåner i enlighet med lagen om skada, ådragen i militärtjänst. Därför kan de inte få sådan rehabilitering eller tjänster som stöder boendet i hemmet som är avsedda för frontveteraner.

Personer som inte har något av de ovannämnda tecknen, t.ex. minröjare, har inte rätt till dessa tjänster.

Folkpensionsanstalten uppger avgiftsfritt namnen och personbeteckningarna på de personer som får fronttillägg till hemkommunen senast i slutet av januari varje år. Kommunen kan utnyttja uppgifterna genom att informera om tjänsterna och mer effektivt ge frontveteranerna möjligheten att ta del av rehabiliteringen och tjänsterna som stöder boendet i hemmet (Lag om frontmannapension 19 § 11.4.2014/322).

3 Kommunen som anordnare av frontveteranernas tjänster som stöder boendet i hemmet

Staten (riksdagen) beviljar varje år ett anslag för rehabilitering av frontveteraner, med vilket kommunerna/samkommunerna (senare kommunerna) skall ordna rehabilitering för frontveteraner i den egna kommunen samt tjänster som stöder boendet i hemmet.

Det är viktigt att kommunerna aktivt kontaktar frontveteranerna och erbjuder dem rehabiliteringstjänster enligt deras behov samt tjänster som stöder boendet i hemmet, för att anslaget effektivt och till fullo ska komma till användning för frontveteranernas väl. Anslaget kan inte användas till lönekostnader.

Tjänsterna baserar sig på bedömningen av servicebehovet, som är en kartläggning av det personliga behovet av tjänster. Bedömningen av servicebehovet skall göras av kommunerna enligt stagad lag. (Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre 980/2012). Då kommunen beviljar tjänster åt frontveteraner, kan kommunen inte tillämpa sina egna anvisningar och kriterier som gäller beviljandet av tjänster och förmåner för de äldre, eftersom frontveteranerna är en specialgrupp. Kommunerna måste följa Statskontorets anvisningar då de beviljar lagstadgade tjänster åt frontveteraner som finansieras med statliga medel.

Syftet med detta anvisningsbrev är att ge kommunerna anvisningar för ordnandet av tjänster som svarar mot anslaget användningsändamål till de frontveteraner som är berättigade till tjänsterna. [De punkterna i texten som innehållsmässigt har ändrats är utmärkta med blått.](#)

Anvisningsbrevet hittas på Statskontorets webbplats på adressen:

<https://www.valtiokonttori.fi/sv/tjanst/tjanster-for-frontveteraner/#kommuner-och-inrattningar>

[Använd alltid det elektroniska anvisningsbrevet, eftersom det uppdateras vid behov.](#)

4 Anslaget som delas ut och utbetalning av anslag

Statskontoret utbetalar anslaget för frontveteranernas tjänster som stöder boendet i hemmet i slutet av januari 2021. Anslaget måste användas under år 2021. Beloppet baserar sig på kommunens egen uppskattning av behovet av anslag.

Det går inte längre att överföra anslag mellan rehabiliteringen och tjänsterna som stöder boendet i hemmet.

4.1 Användningen av anslaget

Med anslaget ordnas tjänster under år 2021. Under 2021 givna tjänster kan dock faktureras ännu under år 2022

4.2 Komplettering av anslaget

Om kommunens uppskattning av behovet av anslag visar sig vara för litet, kan anslaget kompletteras under slutet av året. Statskontoret kommer att skicka ut en förfrågan om behovet av komplettering i september 2021. [Efter att kompletteringsanslaget utbetalats, är det inte längre möjligt att få mera anslag. Då anslaget överskrids, är det inte möjligt att få komplettering retroaktivt under nästa år.](#)

4.3 Förfrågan om förslagsanslaget för år 2022

Statskontoret begär kommunen uppskatta sitt behov av anslag och betalar anslag enligt kommunens egen uppskattning. Uppskattningen skall vara en beräkning av de uppskattade kostnaderna för anordnandet av frontveteranernas hemmatjänster som kommunen kommer att ha. Kommunen bör inte överskatta behovet, eftersom det finns en möjlighet till komplettering i slutet av året. Statskontoret kan vid behov begära tilläggsinformation av kommunen gällande vad uppskattningen grundar sig på.

Statskontoret skickar ut en elektronisk förfrågan åt kommunerna för år 2022 i november 2021. Kommunerna måste svara på förfrågan senast 3.12.2021.

4.4 Utredning om användningen av anslaget år 2021

Kommunerna skall tillställa Statskontoret en utredning om hur anslagen för 2021 har använts senast 31.3.2022. Den elektroniska utredningsblanketten skickas ut till kommunerna i januari 2022.

I utredningen av anslaget för frontveteranernas tjänster som stöder boende i hemmet skall kommunen redogöra för antalet frontveteraner som fått tjänster, antalet besök/prestationer samt kostnaderna sammanlagt. Kommunen skall även redogöra för orsakerna till varför anslaget eventuellt blivit oanvänt. Statskontoret kan vid behov begära tilläggsinformation av kommunen gällande utredningen av användningen av anslaget.

Om kommunen returnerat en felaktig utredning, måste Statskontoret kontaktas omedelbart.

4.5 Returnering av oanvänt anslag 2021

OBS! Statskontorets kontonummer har ändrat fr.o.m. 1.12.2020

Om Statskontoret utbetalat för mycket förskott åt kommunen, skall det oanvända anslaget återbetalas till Statskontoret senast 15.4.2022 till kontot:

Danske FI34 8129 9710 0096 63 eller

Nordea FI07 1804 3000 0169 23

Om kommunen returnerat en felaktig utredning, och beloppet oanvänt anslag är större än det som meddelats åt Statskontoret, måste kommunen återbetala det åt Statskontoret även om tidsfristen gått ut.

4.6 Allmänna principer för tjänster som stöder hemmaboendet

Syftet med de tjänster som stöder boende i hemmet är att ge ett mångsidigt stöd för frontveteranen att klara av att bo hemma. Anslaget kan användas för tjänster som stöder frontveteranens förmåga att klara sig självständigt och för att ersätta de kostnader som dessa tjänster föranleder. Syftet med det anslag som Statskontoret beviljar är att producera tjänster som stöder de befintliga kommunala tjänsterna, inte att ersätta dem.

Tjänsterna skall basera sig på en kartläggning av servicebehovet. Frontveteranens inkomster behöver inte redas ut, utan det är behovet av service som avgör.

Kommunen är den instans som bär ansvaret för att anordna tjänsterna som stöder frontveteranens hemmaboende. Kommunen kan antingen producera tjänsterna själv eller skaffa dem av en valfri serviceproducent. Tjänsterna kan även ordnas genom **servicesedlar**. För att använda servicesedlar förutsätts att frontveteranen eller hans eller hennes närstående själv kan skaffa tjänsterna med hjälp av servicesedeln.

Tjänster som stöder boende i hemmet skall beviljas även åt en frontveteran som får boendeservice, dvs. bor på familjeboende, serviceboende eller på effektiviserat serviceboende. **Tjänster kan inte ersättas om behovet av boendeservice är kortvarigt.** För kortvarigt boende se punkt 4.8.5. gällande närståendevård. Familjevårdarens vårdarvode kan ersättas ur anslaget, precis som närståendevårdarens vårdarvode, då det gjorts ett avtal om familjevården.

Tjänsterna åt frontveteraner som bor på anstaltsvård kan inte ersättas från detta anslag.

Med boendeservice menas serviceboende enligt socialvårdslagens (1301/2014) 21§. Med serviceboende avses boende och service som ordnas i en servicebostad. Servicen omfattar vård och omsorg enligt klientens behov, **verksamhet som upprätthåller och främjar funktionsförmågan, måltids-, klädvårds-,**

bad- och städservice samt tjänster som främjar delaktighet och socialt umgänge.

Hälsovårdstjänster eller dess resor ersätts inte ur detta anslag, eftersom det går att ansöka ersättning för dem enligt sjukförsäkringslagen. Läkemedel ersätts heller inte.

Boendekostnader, så som hyra, elektricitets- eller vattenavgifter ersätts inte. Tjänsternas kostnader får inte vara inkomstrelaterade, och kommunen får inte fakturera klientavgifterna för dessa tjänster av frontveteranen. Statskontoret ersätter kostnaderna som uppstår av dessa tjänster åt kommunen i sin helhet.

4.7 Anslagets användningsändamål

4.7.1 Hemservice och hemvård

Tjänster som stöder boende i hemmet kan bestå exempelvis av hemservice i enlighet med 14 § 1 mom. 5 punkten i [socialvårdslagen](#) (1301/2014) eller av hemvård i enlighet med 6 punkten i samma lag. Dessa beskrivs i 19 § och 20 § i [socialvårdslagen](#). **Administrativa kostnader ersätts inte.**

Med **hemservice** avses bland annat att göra eller hjälpa till med uppgifter och funktioner som hör till boende, vård och omsorg, upprätthållande av funktionsförmågan, uträttande av ärenden samt med det övriga vardagliga livet.

Med **hemvård** avses den helhet som bildas av hemservice och de hemsjukvårdsuppgifter som omfattas av 25 § i [hälso- och sjukvårdslagen](#). Hemsjukvård kan ges dygnet runt, men kostnaderna per dygn får inte överstiga det genomsnittliga priset för dygnetruntvård som ges på anstalt. Det genomsnittliga dygnspriset är ca 200 euro/dygn.

Då dygnspriset för tjänsterna på boendeservice fastställs, bör noteras att boendekostnadernas inte får ingå i detta pris. Dygnspriset för vård på boendeservice borde vara längre än dygnspriset för anstaltsvård, eftersom till dygnspriset för anstaltsvård tillhör även boendekostnaderna, som inte får räknas med i priset för tjänsterna på serviceboende.

Även terminalvård kan ges hemma, om det inte finns grunder att flytta frontveteranen till en anstalt. Det ovannämnda maximipriset per dygn gäller inte för terminalvård. Som hemvård kan även ersättas fotvård, då den ges hemma. För hemvården måste reserveras tillräckligt med tid att vara hemma hos frontveteranen.

Som **stödtjänster som ingår i hemservicen** räknas måltids-, klädvårds- och städservice och tjänster som främjar socialt umgänge. Även till exempel vedhuggning, snöskottning och gräsklippning kan ersättas som stödtjänster. Dessa tjänster ska riktas till frontveteranens permanenta bostad eller dess gård. Även små ändringsarbeten i bostaden, som stöder fortsatt hemmaboende, kan ersättas. Tjänster som främjar socialt umgänge är t.ex. olika former av rekreationsdagar/ tillställningar som ordnas av kommunen, församlingen eller veteranförbunden. Skönhetsjänster kan ersättas som en del sådana rekreationsdagar, men inte annars.

Måltidsservice kan ordnas inom kommunens egen verksamhet eller till exempel genom lunchsedlar. Användningen av lunchsedlarna förutsätter att frontveteranen själv kan skaffa måltidsservicen genom att utnyttja lunchsedlarna. Måltidsservicen skall innehålla alla nödvändiga måltider. Måltidsservicen innebär inte

att man på kommunens bekostnad köper matvaror i butiken och sedan själv eller med hjälp av någon annan tillreder måltider hemma.

I allmänhet anses att tjänsteproducentens resekostnader ingår i tjänsters pris, men om detta inte är fallet, kan även eventuella rimliga kilometerersättningar ersättas.

4.7.2 Service som stöder rörlighet

Tjänster som stöder frontveteranernas boende i hemmet kan bestå exempelvis av service som stöder rörlighet i enlighet med 14 § 1 mom. 9 punkten i [socialvårdslagen](#). Denna beskrivs i 23 § i [socialvårdslagen](#).

Service som stöder rörligheten ska ordnas för personer som inte klarar av att självständigt använda allmänna trafikmedel på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak och som behöver service för att kunna uträtta ärenden eller på grund av något annat behov som hör till det dagliga livet. Om frontveteranen behöver en följeslagare, kan följeslagarens resekostnader ersättas. Att någon uträttar ärenden åt eller istället för en frontveteran, utan att veteranen är med, ersätts inte. Rekreatiionsresorna kan t.ex. vara tjänster som främjar socialt umgänge enligt punkt 4.8.1.

Anslaget kan dock inte användas för resekostnader som uppstått på grund av hälsovård och som omfattas av sjukförsäkringslagen. Kostnader som uppstår av färdtjänst och av användningen av personlig assistans i enlighet med lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) ersätts inte.

Antalet resor är inte begränsat, utan skall beviljas enligt behov. Dessa resor kan utöver hemkommunen göras även till grannkommunerna.

4.7.3 Dagverksamhet

Syftet med dagcentralsverksamheten är att främja frontveteranens förmåga att klara sig hemma. Den kan omfatta olika former av stimulerande verksamhet så som kaffestunder, måltider och transporter från hemmet till dagcentralen och tillbaka. Om frontveteranen behöver en följeslagare, kan följeslagarens resekostnader ersättas.

4.7.4 Hjälpmedelstjänster

Anslaget kan användas för hjälpmedelskostnader till den del de inte omfattas av de hjälpmedel som anskaffas enligt 29 § 5 mom. i [hälso- och sjukvårdslagen](#) och som kommunen utan kostnad ska erbjuda kommuninvånarna. Anslaget kan även användas för kostnaderna för den trygghetstelefon frontveteranen behöver.

4.7.5 Stöd för närstående vård

Kostnaderna som uppstår av en frontveterans närståendevård i enlighet med lagen om närståendevård (937/2005) ersätts i sin helhet åt kommunen. Åt frontveteranen skall tjänsterna för närståendevård vara kostnadsfria.

Med stöd för närståendevård menas den helhet som omfattar behövliga tjänster som tillhandahålls den vårdbehövande (frontveteranen) samt vårdarvodet till närståendevårdaren, ledighet och service till stöd för närståendevården. Även närståendevårdarens pensions- och olycksfallsförsäkringsskyddskostnader ersätts.

Ett avtal om stöd för närståendevård skall ingås mellan närståendevårdaren och kommunen. Som bilaga till avtalet skall alltid finnas en vård- och serviceplan (Lagen om stöd för närståendevård 7§ och 8§).

Behovsprövning måste användas då kommunen fattar beslut om stöd för närståendevård. Om en frontveteran är i behov av stöd för närståendevård, då man tar hänsyn till funktionsförmågan, mängden av vård som behövs samt hur bindande och krävande vården är, måste frontveteranen beviljas stödet oberoende om stöd för närståendevård beviljas och betalas åt andra kommuninvånare eller inte.

Vårdarvodets belopp baserar sig på hur bindande och krävande vården är (se social- och hälsovårdsministeriets handbok för stödet för närståendevård (2005:30)).

Ur anslaget ersätts också de vårdkostnader som uppstår av närståendevårdarens lagstadgade lediga dagar. Vården kan ordnas hemma eller som någon form av boendetjänst. **Andra kortvariga vårdperioder utanför hemmet (som inte beror på närståendevårdarens lediga dagar) ersätts inte.**

Närståendevårdarens extra lediga dagar ersätts inte från detta anslag.

Beviljandet av stöd för närståendevård åt en frontveteran får inte påverka veteranens rätt att bli beviljad andra tjänster och närståendevårdarens vårdarvode får inte minska p.g.a. beviljandet av andra tjänster. T.ex. kan städtjänster beviljas då närståendevårdaren är själv är 75 år eller äldre och tillhör äldreomsorgslagens krets.

4.7.6 Stödd rehabilitering i hemmet

Stödd rehabilitering i hemmet kan ges både som rehabilitering och som en tjänst som stöder boendet i hemmet. Om anslaget skall användas från rehabiliteringsanslaget eller från anslaget för tjänster som stöder boendet i hemmet beror på frontveteranens behov samt om tjänsten utförs av socialvården eller av hälsovården. Om frontveteranen inte längre klarar av att delta i rehabiliteringen utanför hemmet, rekommenderas det att kommunen i allt större utsträckning stöder rehabilitering i hemmet.

Rehabiliteringen i hemmet kan vara förebyggande verksamhet, upprätthållande av funktionsdugligheten samt förebyggande verksamhet för att klara sig på ett servicehem. Uppskattningen av funktionsdugligheten görs i veteranens egna boendemiljö. På detta sätt framkommer frontveteranens utmaningar att klara sig i sina dagliga funktioner tydligare.

Innehållet i hembesöken anpassas enligt veteranens behov och i enlighet med gemensamt uppsatta mål så att veteranens funktionsduglighet i sin helhet kan tas i beaktande. Av väsentlig betydelse är att rehabiliteringsplanen och planen för tjänsterna förenar rehabiliteringen och de stödda tjänsterna i hemmet. Då funktionsdugligheten uppskattas deltar en professionell person från social- och hälsovården, ansvarspersonen för frontveteranen, klienten och om möjligt även en nära anhörig.

Stödd rehabilitering i hemmet kan utöver sådant som stöder den fysiska funktionsförmågan innebära utomhusvistelser, matlagning eller bakning hemma tillsammans med veteranen, tidningsläsande eller andra vardagliga sysslor. Avgörande är att rehabiliteringsplanen gjorts av en professionell person.

Mer information: [Ordnande av stödd rehabilitering i hemmet, en modell](#)

5 Tilläggsinformation

rintamaveteraanit@valtiokonttori.fi

Merja Längman, tfn 0295 50 3239, merja.langman@valtiokonttori.fi
Anne Sirén, tfn 0295 50 3248, anne.siren@valtiokonttori.fi

Biträdande direktör

Hanna Koskinen

Servicechef

Tiina Kyttälä

6 Bilagor

6.1 Tabell: Tjänster som stöder frontveteranens hemmaboende

6.2 Tabell: Viktiga datum

Tjänster som stöder frontveteranens hemmaboende

Tjänster	Ersätts	Ersätts inte
Måltidsservice	Måltidsservice, lunchkuponger, mel-lanmålspåse	Matinköp
Hemservise och hemvård	Badningsservice, städ- och klädvårdstjänster, hemsjukvård, fotvård, terminalvård hemma	Inköp av lakan och handdukar mm. skönhetstjänster, fysikalisk vård, massage (öppen rehabilitering), läkemedel, terminalvård på anstalt, administrativa kostnader
Gårdsarbete	Klippning av gräsmatta, snöskotning, rengöring av rännor, vedhuggning (enda uppvärmningssätt)	Gårdens och trädgårdens uppehålls/reparationsarbeten, materialkostnader
Hjälpmedel	Installering av stödräcken, slänt till trappa, borttagning av golvtrösklar	Glasögon, tandvård, besök till tandhygienist, hörapparater och andra motsvarande hjälpmedel. Sitthissar som kan installeras i trappuppgångar.
Transporttjänster	Uträttande av ärenden	Resekostnader som uppkommer i samband med hälsovård som FPA ersätter. Kostnader p.g.a. färdtjänst i enlighet med lagen om service och stöd på grund av handikapp.
Andra tjänster	Trygghetstelefoner, fördelning av mediciner som sker på apoteket, tjänster gällande uträttande av ärenden, butikstjänster och tjänster gällande följeslagare.	Renoverings och ändringsarbeten i hemmet, t.ex. köks- bastu- badrumsrenovering, målning av in- och utsidan av lägenheten, hyra-, el- och vattenräkning, tömning av avloppsbrunn, skaffande av sitthiss till trappuppgången. För större ändringsarbeten kan ansökas om bidrag från ARA (Finansierings- och utvecklingscentralen för boende)
Rekreationsutflykter och dagverksamhet	Transporter, mat- och kaffeservering, följeslagarens resekostnader	Följeslagarens matkostnader
Stöd för närståendevård	Närståendevårdarens vårdarvode samt pensions- och olycksfallsförsäkringsskyddskostnader, frontveteranens vårddyngskostnader under närståendevårdarens lagstadgade lediga dagar	Närståendevårdarens extra lediga dagar
Stödd rehabilitering i hemmet	Sådant som stöder den fysiska funktionsförmågan, utomhusvistelser, matlagning eller bakning hemma tillsammans med veteranen, tidningsläsande eller andra vardagliga sysslor. Verksamheten ska vara planerad och ske tillsammans med hemvårdens arbetare	Köp av mat, tidningar eller annat dylikt.

Viktiga datum 2021

Januari	Anslaget för 2021 utbetalas i slutet av januari.
Februari	Utredningsblanketten om användningen av förslagsanslaget under tiden 1.1.-31.12.2020 skickas till kommunerna i februari 2021.
Mars	Utredningsblanketten om användningen av förslagsanslaget under tiden 1.1.-31.12.2020 skall returneras senast 31.3.2021.
April	Det oanvända anslaget för tiden 1.1.- 31.12.2020 skall returneras till Statskontoret senast 17.4.2021.
Maj	
Juni	
Juli	
Augusti	
September	Förfrågan om behov av komplettering av anslag 2021 skickas till kommunerna.
Oktober	
November	Förfrågan om behovet av anslag för 2022 skickas till kommunerna.
December	Kommunens uppskattning om behovet av anslag 2022 skall returneras till Statskontoret senast 3.12.2021.

